

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Égész évre 10 ft — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hónapra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) barmintve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főlegli K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
 Nagy hasabon peit sorot 6 kr. Nagyobb hasabon peit sorot 8 kr. Hirdetéseket alko sorozat jutányos áron vesztetik fel. Hirdetési díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsághoz 50 kr.

Szülterti közlemények minden peit sor 50 krajczár.

Hirdetéseket fölvetelnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.)

Készítők nem adnak vissza.

Megpihentek.

Debreczen, Apr. 2.

(K. B.) A száműzöttek hamvai hazai földben pihennek immár. Kossuth nejét és leányát szombaton, Kossuth Lajost pedig tegnap temették el, egy nemzet fájdalma, zokogása mellett.

Szent László halála óta, kit három évig gyászolt a magyar nemzet, nem volt még nemzetünknek ilyen nagy gyászja. Voltak nagy királyaink, hadvezéreink, szabadsághőseink, kiknek elhunytát ószintén fájlalta a nemzet, de a Kossuth halála mindeniknél nagyobb gyászba borította a magyart.

»Megfagyott fájdalom meleg részvévésnek napfényén kienged« . . . írja a költő.

A magyar nemzet fájdalmára is jótékony balsamként hatott azon részvét, melyet a szabadságszerető nemzetek, Kossuth halála alkalmából, irántunk tanusítottak. Még egy koronás fő, Olaszország királya is osztozott ezen fájdalomban s könnyet törölt ki a szeméből, éppen úgy, mint a török szultán, midőn a Hunyadi János haláláról értesült . . .

A királyi könnyek s a szabadságszerető nemzetek részvéte szívünk haláljának táblájára örökös betűkkel lesznek fölírva. A sajtó seb mintha enyhült volna, midőn ezen ószintén részvétet tapasztaltuk.

A közös csapás, a közös fájdalom összeforrasztotta a nemzetet. Egyek vagyunk most érzelemben s ez az egység hatalmas nemzeti öntudatot ébreszt bennünk. Tudatára jutottunk saját nemzeti nagyságunknak, mert az a nemzet, mely nagyjait így meg tudja becsülni, maga is megérdemli a nagy jelzőt.

Sursum corda! A száműzöttek hamvaiból fakadjon ki a remény zöld ága, a sötét kétségbeesést oszlassa szét a vígasztalás angyala. Ne féljétek a ránk következő nehéz napoktól! Ismét nagygyá lett a magyar, s a földet, mely Kossuth szent hamvait földi, meg tudjuk mi is őrizni s szabadon adjuk át az utódoknak!

Kossuthnak csak földi porhüvelyé adatott át az anya-földnek, de szelleme köztünk maradt köztünk él s felettünk viraszt. A kikelet susogó szellőjében az ő csodaszép hangjának zengését halljuk, a Kárpátok hódóte ormai az ő ősz fejére emlékeztetnek, az Alföld déliábjában az ő alakját tükrözteti vissza, a derült mennyből kéksége az ő kék szemét juttatják eszünkbe, a Tisza habjainak susogásába az ő dala, a szabadságra lelkesítő dal vegyül.

Kossuth nem halt meg! Szelleme köztünk él s tettekre inti az utódokat! Hajtsátok meg még egyszer a gyászlombokat! A száműzöttek hamvait az édes haza földje fedi már s ez a föld, melynek teremő ereje még mindig meg van, ez után is fog szülni nagy fiakat a hazának!

Sursum corda!

A gyászoló Debreczen.

Még az ég is gyászolt, midőn Kossuthot temették.

Tegnap reggel — a verőfényes napok után — felhők borították az eget. Olyan nagy-penteki színezet volt ez, midőn az ég első-tüztől s a templomok kárpitjai meghasadottak.

Tíz órakor, éppen midőn az ág. evang. templomban megkezdték a gyászi tiszteletet, lassu cseppekben el kezdett hullani az eső. Mindnyájunknak eszünkbe jutott a szomorú dal:

— Esik eső karikára,
 Kossuth Lajos sírhalmára. . .

Debreczen város mely gyászba borult. Tegnap reggel már az egész városban alig maradt haz gyászlombok nélkül. (A »D. E.« bárholgy karhóztassa is a botrányt, de bizony azon hazak alakait, melyeken nem volt gyászlombok, egyszerűen bevették. Még egy rendőrtisztviselő haza is reszesült vasárnapra viradó éjjel ezen megfagyott részvétben, noha rendőrök őrizték a hazát.)

Magas palotákban és alacsony viskókban mindenütt ott volt a gyász jele. A paloták erkélyeit fekete szőnyegekkel borították be s a város lakói gyászt öltöttek.

Delelőtt 9 órakor bezártak minden üzletet és mulató-helyet. Itt-ott maradt nyitva egy-egy kirakat, Kossuth gyászfalyos arczképével, vagy a Kossuth arczképe megkoszorúzott genuszszal. (A Leidenfrost és Gerény kirakatai különösen szepek voltak.) A kirakatokban lampa égett.

D. e. 10 órakor fölyujtottak az apró fekete zászlókkal ellátott összes gázlámpákat. Olyan szokatlan látvány volt fényes nappal az ezernyi láng s olyan megdöbbentő volt az utcákon hullámzó óriási néptömegnek nemasága. . .

Kossuth halála óta minden délben és minden este meghúzták toronyainkban az összes harangokat. S ipos István deb. polgár gondoskodott arról, hogy a Rákóczi-harang a temetés napján hajnali 5 órakor is meghuzassék. S tegnap hajnali 5 órakor a Rákóczi-harang mely buzsa hirdette, hogy fölviradt hazánkra a legszomorúbb nap, Kossuth Lajos temetésének napja. . .

Az általános gyász alól nem vonhatta ki magát senki. Még az utcái arasztrák is gyászfalyóllal voltak ellátva. A szegény nép, mely gyászanak nem tud költséges formában kifejezést adni, egyszerűbben, de szívből gyászolt; egyes, szegényes külsőjű hazakon a kiakasztott fekete kendő hirdette, hogy odabent a nép fölzsabadítója igaz szívből siratják és gyászolják. . .

Az általános gyász alól nem vonhatta ki magát senki. Még az utcái arasztrák is gyászfalyóllal voltak ellátva. A szegény nép, mely gyászanak nem tud költséges formában kifejezést adni, egyszerűbben, de szívből gyászolt; egyes, szegényes külsőjű hazakon a kiakasztott fekete kendő hirdette, hogy odabent a nép fölzsabadítója igaz szívből siratják és gyászolják. . .

A kollegium előtti köröszlanra, a debreczeni csata emlékjére, több koszorút tettek. Ott volt köztünk a Simon István né urhölgy által küldött díszes érczkoszorú is, fekete szalagján ezen felirattal: »Kossuth katonáinak!«

Midőn pedig déli 12 óra tájban a nagytemplomban tartott gyászi tisztelet véget ért, a nagy templom mellett egy impozáns menet bontakozott ki. Elöl hatalmas fekete lobogót vittek s talpig feketébe öltözött fiatal polgárok sokasága, zart sorokban, némán, mint a fájdalomhoz illik, haladt végig a Hatvan-utczán. — A közönség azt hitte, hogy a honvéd temetőbe mennek s sokan csalakoztak a menethez. Az iparos ifjak voltak, kik a gyászi tiszteletéről jövet, testületileg vonultak egyleti helyiségükbe.

Nem kellett itt rendet tartani, nem bontotta azt meg senki; kár volt tehát a »D. E.« szerkesztőségének oly becsmerő hangon írni a tervezett gyászenetről: lefolyt volna az minden izgalom és látma nélkül! Debreczenben tegnap senki nem volt zajongó kedvében s ez a hatvan-utczai menet is fényesen behizonyította a debreczeni nép ószinte kegyeletét és rendszeretét! . . .

Templomainkat fődte fekete posztó, deli verőn nem süttött oda nap . . . gyászolt az ég, sötét felhőkkel.

A debreczeni temetkezési intézetek tulajdonosai — nemes áldozat-készséggel — gyászpompába öltöztették a debreczeni templomokat, melyekben a buzgó fohász zokogásá vált az ajkakon. Minden szem könnybe lábadt, de hogy is ne sirtunk volna, midőn egy nemzet apját, agz prófétáját temették! . . .

Az ág. evang. templomban d. e. 10 órakor vette kezdetét a gyászi tisztelet. Nemcsak a sorrend miatt, de azért is ennek kell adunk az elsőseget, mert Kossuth ág. evang. vallású volt s az ág. evang. egyház nemcsak a nemzet apját, de nagy nevű hitorsosait is gyászolta benne.

A miklós utczai ág. evang. kicsiny imaház teljesen gyászt öltött. (A gyászdíszítést itt Gebauer Károly eszközölte.) Nemcsak a bejárat, de a karzat, a szószék, az oltár is gyászlappal volt borítva. Az oltáron gyertyák égtek s a templom zsufolásig megtelt nemcsak az ág. evang. egyház, de más felekezetek híveivel is, úgy, hogy a templomban még soha nem volt ilyen nagy közönség. Szomorú

alkalomra gyűltek össze, gyászuhában, könynyező szemekkel.

Gyászdalokat a munkás daleyilet énekelt s oltári imát Materny Lajos lelkész mondott s az ima előtt a munkás daleyilet gyászfalyos lobogóját meghajtották a feketébe vont oltár előtt. Megesendült a lelkész ajkán az ima. Buzgó imát mondott a boldogok, a szenvedők, a száműzöttek istenéhez s áldást kért a honába visszatért száműzött hamvaira.

Könynye lábadt szemekkel mondta utána a közönség az imát.

Majd a szószékre lépett a lelkész. Az alapigékét az ó-testamentom azon részéből vette, hol el van mondva, hogy midőn Mozes meghalt, harminez esztendeig gyászolta őt Izrael.

Gyönyörű párhuzamot vont Mozes és Kossuth között. Mozes az egyiptomi fogságból szabadította ki Izraelt, Kossuth is összeforté itt a szolgaság lanczeit s millióknak adott szabad hazát.

Beszéde akkor nyert legmagasabb lendület, midőn elmondta, hogy Prometheus egy szikrát hozott magával az égből, Kossuth is hozott egy teremő szikrát s ez a magyar szabadság!

A »Szózat« fenséges, imaszerű soraival végezvén beszédét, mely hol lelkesedésre, hol könynyezésre fakasztotta a halgatókat, fölhiotta a gyülekezetet, hogy adakozzék a Kossuth debreczeni szobrára.

A templom-ajtóban kitétt perselyen azonnal tekintélyes összeg gyűlt egybe e célra.

A kálvinista templomban reggel 9 órakor tartatott a szokásos vasárnapi isteni tisztelet. Már ekkor is oly óriási nép gyűlt össze mind a nagy templomban, hogy előre lehetett látni, hogy a ki a későbbi gyászi tiszteleten részt akar venni, annak jó lesz előre helyet foglalni, — mert később nem juthat be.

Ugy is volt. A rendes isteni tisztelet után ott maradt a közönség a templomban s midőn 11 órakor, Kossuth halálára, az összes toronyokban megkondultak a harangok: már akkor a tulzsufolt templomban senki nem juthatott be. Ezeren és ezerezen kiszorultak s a templomok előtt hallgatták a kihangzó éneket.

A templom-ajtók, a karzatok, a szószékek fekete kárpittal voltak bevonva. A nagy templomot Fodor, a kis templomot Gebauer, az új templomot Dankó, az ispotályi templomot Kernacs vonta gyászba.

A nagytemplomban Dicsőfi József lelkész egyikek mondta legszebb imáinak s a 6—7000 főnyi közönség zokogva hallgatta a lelkész szavait. A nagy templomban gyűltek össze a városi hatóság tagjai s számos egyet: képviselői. Gyászdalokat a főiskolai énekkar adott elő, a gyülekezet pedig a 90-ik zsoltárt, a költő királynak, Davidnak örökszép himnuszát, végül pedig a 221-ik dicsőret: (»Király utolsó tisztelettel«) 4-ik versét énekelte, melyet mi már Kossuth halála napján közöltünk s mely így hangzik:

*Sirjátok, árván hagyott nemzetek!
 Sion leányi gyásza öltöztetek!
 Légyenek az ő érte hullt könnyek
 Emlékezetet fentartó könyvek;
 Szívteket formáljátok oszlopnak,
 Melynek betűi soha le nem kopnak.*

A kistemplomban ugyanezen énekek hangzottak s gyászdalokat a városi daleyilet adott elő. Imát Némethy Lajos lelkész mondott s a megható ima alatt nemcsak a közönség könyezett, de könnyecsekpep folytak le az ősz lelképásztor arcán is.

A Kossuth-utczai templomban, hol a kereskedő ifjuság daleyilete működött, K. Tóth Kálmán, Debreczen arany szíju papja mondott fenkölt szellemű imát. E templomban jelentek meg testületileg a kereskedő ifjak s a kereskedő osztály is nagy számmal volt képviselve.

Az ispotályi templomban, hol az iparos ifjak daleyilete zengett gyászdalokat, Mindszenti Imre megdélkesz mondott szép imát. Ez a templom is zsufolásig megtelt közönséggel.

A r. kath. templomban nem volt külön gyászi tisztelet, de a rendes isteni tisztelet alkalmával Léký Kornél kápián

megemlékezően a prófétákról, kegyeletesen említe fel köztük a nemzet nagy halgóját salkalmi hazafias beszédet könnyes szemekkel hallgatták a hívek.

Az izr. templomok is gyászba borultak s izr. polgártársaink, kiknek Kossuth adott e hazában emberi jogokat s megváltotta őket a szolgasagnak földjéből, ószintén osztoztak a nemzeti gyászban.

Az autonóm orthodox izraelita hitközönség pástikózi templomban reggel 7 órakor tartatott isteni tisztelet, gyászmával s Dávid király 90-ik zsoltárának eléneklésevel. A szentanna-utczai izraelita templomban d. e. 11 órakor volt gyászi tisztelet. Itt is énekeltek ó héber nyelven David király zsoltárát s Krausz forábbi, kinek szónoki tehetsége általánosan ismeretes, gyönyörű imát mondott Kossuthért.

Igy gyászolt Debreczen, így gyászolt az egész ország. Egy nemzet imája szállott tegnap az ég kárpitja felé, lehetetlen, hogy azt magasságos isten magához ne eresztette, meg ne hallgatta volna!

Midőn a gyászi tiszteletek véget értek, ismét megkondultak az összes harangok oly siró hangon, mintha a holt ércz is érezte volna, hogy Kossuthot most temetik.

A debreczeni lelkészek tegnap oly szép beszédeket és alkalmi imákat tartottak, hogy nagy kár lenne azokat meg nem örökíteni. A lapok szük tere nem enged meg ezen beszédek közlését, mi tehát azt indítványozzuk, hogy a tegnap elmondott templomi beszédek és imák gyűjtésének össze egy füzetben arustassanak el a füzetek — a debreczeni Kossuth szoborjávára.

Az üzletek egész estig zárva maradtak s néma csönd honolt Debreczenben, melynek pedig vidám vasárnapjai szoktak lenni. A gyász, mely a külsőségeken oly nagy arányokban nyilvánult, ott honolt a szívek legmélyén is s elborította az arczokat.

A Kossuth-fluk hálája.

A Kossuth-tesztvérek az ország részvétét és kegyeletét azzal hálálják meg, hogy a koszoruk virágait es leveleit szétosztják a közönség között. Elhatározásukat a következő levélben tudatták a lapokkal:

A részvét és kegyelet oly megható arányban nyilvánultak mely gyászuhában, hogy emléket ohajtanak hagyni mindazoknak, kik a mi fájdalmunkat az ő fájalmuknak tekintették.

Elhatároztuk tehát, hogy a nemzet szeretettel tolmácsoló koszoruk virágait es leveleit szétosztjuk.

Kossuth Ferencz s. k.
 Kossuth Lajos Tivadar s. k.

Kossuth koporsójának felbontása

Szombaton delután öt órakor hirtelen elzárták a Nemzeti Múzeum előcsarnokának kapuit. — A közönség meglepődve hátrált és csak nagysokára értesült arról, hogy a kivételes félórás elzárás alatt a nagy halott hivatalos agnoskálását végzik a ravatal mellett.

A szomorú aktusra megjelentek a Kossuth-tesztvérek, a hatóság köldöttei és több bizalmi férfi.

Csöndesen állottak fel a ravatal mellett, amíg Márkus József polgarmester elrendelte a koporsó felbontását.

Lecsavarták a sírókat a sárga földgyakoporsóról, felnyitották a fedelet, amely alatt volt a vékony, füvegfedelel ölmkoporsó.

Ünnepies komolysággal konstalták valamennyien, hogy az örökös álmait nyugvó halott ebben a koporsóban: Kossuth Lajos.

Az arcz alig változott, csak kissé megnyult, a szájj nyitva van, a hibátlan fogsor látszik, az áll azonban egészen leeseett.

A bebalzsamozás ezuttal alkalmozott új módja, a szublimátval való bórará feecskendes nem egészen sikerült. Valószínű, hogy hosszabb időre konzerválva a tetet az eddig szokásos módszerrel, de a bór színet egészen megváltoztatta. A nagy halott nyakán, arczán, füle mögött, barnás veraláfutásos foltok mutatkoznak.

A bebalz amozás alkalmával a befeccskendesén kívül az egész holttestet szublimát-

S. részvénytársaság
 délelőtt 10 órakor
 megtartandó folytatólagos
 gyűlésre
 csak oly részvé-
 30 nappal a részvényköny-
 dosítás.
 Az igazgatóság.
 asztóknak
 veteletől
 fogjuk
 nem az
 GYÁRBÓL
 czimerével
 edjeggyel
 TOKAJBAN.
 London, Berlin, Hága,
 kereskedésében.
 Kitüntetett számos világhírlíton.

oldatba áztatott kendőkkel fedték be. Az erős oldat a halott szakkalának és hajának színét egészen megváltoztatta, szalmasárga színre festette meg.

A szomorú aktus alatt a gyászoló fiúk elfordultak, hogy a halottnak, edes apjuknak megváltozott arcazt ne lássák. A bizottság tagjai kijelentették, hogy az elváltóság nagyon jelentéktelen, a fiúk azonban ezután is ragaszkodtak előbbi elhatározásukhoz, hogy az üvegfedéles koporsót nem mutatják meg a részvevő közönségnek.

Az egész hivatalos aktus alig pár percig tartott. Ezután a jelenlevők Pulszky Ferencnek, a Múzeum igazgatójának hivatalos szobájába vonultak, ahol a következő jegyzőkönyvet szerkesztették meg:

J e g y z ő k ö n y v. Felvétellett Budapesten, 1894. évi március hó 31-én délután 5 órákor a magyar Nemzeti Múzeum előcsarnokában.

Jelen voltak az alulírottak: Budapest székes-főváros törvénhatóságának 1894. évi márc. 21-én tartott közgyűléséből Kossuth Lajos hamvainak hazaszállításával megbízott küldöttség vezetője, Márkus József masodalpolgármester felnyitóját a drága hamvak elhelyezésére szolgáló kettős koporsót, mire a jelenlevők megállapítják, hogy a koporsó Turinban, 1894. márc. hó 20-án elhalt nagy hazánkának, Kossuth Lajosnak hamvait tartalmazza.

Ezzel a jegyzőkönyv befejeztével, az ő-zsies jelenlevők által aláíratott.

Kelt Budapesten, 1894. évi március hó 31-ikén. Kossuth Ferenc s. k., Kossuth Lajos Tivadar s. k., Gerlóczy Károly s. k. helyettes polgármester, Márkus József s. k. alpolgármester, Kun Gyula s. k. tanácsnok, dr. Gebhardt Lajos s. k. t. főorvos, Rohonczy Gida s. k., Helfy Ignác, Polonyi Géza s. k., dr. Preyer Hugó, Günszt Bertalan s. k., Antoine Licien s. k., Pulszky Ferenc s. k.

A jegyzőkönyv aláírása után az agnoszkáló bizottság azonnal távozott. Az elzárt kapuk újra megnyiták a közönség előtt, a mely néhány perc alatt újra egészen eltele a Múzeumkertet.

Verona részvéte A szabad Olaszország Verona városa is részt vesz a magyarok nemzeti gyászában.

Verona részvetnyilatkozata a fővároshoz így hangzik:

„Kossuth Lajosnak, a haza legnagyobb fiának koporsójára két nemzet könyei özőnlenek. Hogy a halott világtörténelmi szerepének emléket visszaidézve, reménnyel tekint-hessünk a jövőbe!

Verona egykor a zsarnokság, most a szabadság vebástája, tiszteltől áthatva, a dicsőség jelképül báberkoszorut tesz le a koporsóra, a mely a halhatatlannak porhüvelyét viszi a honi határok felé. A magyarok és az olaszok már azelőtt is kezét nyújtottak egymásnak, mikor féltek, hogy szétzörjék a szent szövetség legsötétebb műhelyeiben kovácsolt bilincseket.

Mily óriási harcok, mily antik hőstettek, melyi hazátlan számúzott és hány csodálatra méltó vértanu, mikor a két dicső nemzetet a diadalmas-kodó zsarnokság szinte örök-időkre eltiporta!

Itália volt az első, a mely magához tért. A világ bamulatótól kísért csatákban fiainak vére öszefolyt a harcmezőn azoknak a vitéz magyaroknak vérvél, a kik honunkba siettek, hogy kiküzdeni segítsék az egész emberiség közös szent ügyét: a szabadságot.

Italia szabadságának mennydörgése s villama áthatolt az Alpeseiken. Ti is — bár nem függetlenekké, de szabadokká lettetek.

Kossuth nem fogadott el semmiféle alkut, a mely nem felelt meg az ő nagy lelke eszménykének.

Nalunk keresett vendégszeretetet ő, a ki mielőtt jogilag olasz polgár lett volna, egész szívében Itáliának fia volt már régen.

Hogy mi lesz a népek jövő sorsa, a melyek kivont aczállal állanak egymással szemben és napról-napra inkább látszanak egymás ellen törni ebben a vénhedt kis Európában, nem tudjuk.

De bármint hozzon a jövő, az olaszok és a magyarok a föld kerekégének emberi jogait és szabadságait minden csatában egymás mellett kerülve fognak küzdeni.

Caprerle A. sindaco. A tanács: Perori G., Preto V. — Violini L. — Ruffoni P. E. — Mottoli G. — Castellazi T. — Spazzi L. — Colognati G. — Tedeschi A. — Ferrari F. — Patuzzi G. L. — Granuzzi P.

A száműzöttek hamvai honi földben.

Lapunk szombati számában röviden említettük már, hogy Kossuth neének és leányának koporsóit, melyeket a genuai temetőből hoztak haza, még szombaton elhantolták. A ravatal Budapesten a terézvárosi templomban volt föllálitva. (Kossuthné és Kossuth Vilma r. kath. vallásúak voltak.)

A templomnak oltár körüli része fekete drapériákkal volt feldisítve; az oltár két oldala fölött, magas tartókban nafta lángok égtek a két koporsót három-három sor égvíasz gertya vette körül. Mindkét koporsó elborítva gyönyörű koszorúkkal.

A templom körül a rendet néhány lovas rendőrn kívül a polgárőrség tartotta fenn,

beenn a templomban pedig tűzoltók állottak sort, a bejáratról fogva a ravatalig.

Kossuth Ferenc és Lajos Tivadar, valamint Ruttkayné és felesége bejárásánál levő padban foglalták helyet, mögöttük pedig a rokonság.

A gyászmiót Stieber plébános tartotta, nagy papi segédlettel s ennek végeztével Kossuthné koporsóját föltették a fekete színű, Kossuth Vilma koporsóját pedig a kék színű s négy-négy lovas gyászkoocsra, oda helyezve a koszorúk egy részét is.

Azután megindult a gyászmenet, elől diszruhás lovasrendőrökkel.

Az óriási nagy menetben ott haladtak a rákos-palotai földmives leányok és asszonyok, az előbbiek fehér ruhában és zászlóval utánuk haladtak a budapesti-ferencvárosi és a függetlenségi párti polgárok nejei és leányai.

A gyászszertartáson számos országos képviselő, fővárosi biz. tag s különösen sok előkelő urnó jelent meg, mindannyian a legmélyebb gyászban.

A kerkesi temető második kapujánál Haberbauer tanácsnok és Metzner temető-igazgató várták a halottas menetet. A sirbolt helyen, a hol már nagy tömeg várta az érkezőket, Leitner főmérnök, Kresz Géza dr. és Mellyi Béla intézkedtek.

A rendet pedig Balogh ker. kapitány tartotta fenn. Pont 12 órákor érkezett a halottas menet a sirbolt elé, ahol a gyászoló családok Juszt Gyula, gróf Károlyi Gábor és három függetlenségi párti képviselő vártak. Amint a koporsókat a gyászkoocsokról leemelték, az összetöbölő nép között a rendőrök csináltak utat és képeztek sorfalat, hogy a család tagjai bejuthassanak a sirbolthoz. A fátyalal bevont nemzeti lobogó szalagját vivó magyar és erdélyi hölgyek állottak a család mögött — jobbról és balról pedig országgyűlési képviselők és a fővárosi bizottsági tagjai Gerlóczy és Márkus alpolgármesterekkel. Mielőtt a koporsókat leeresztették volna, Stieber Vincze terézvárosi plébános tartott szertartást, és midőn a miatyánkot mondotta el, megható siri esend lett és a körülálló hölgyek leborultak és úgy mondták a pap után a miatyánkot.

A miatyánk után a pap beszentelte a sirboltot, amelybe lassan leeresztették a két koporsót. Végül a magyar hölgyek küldöttségéből Pauline intézett szép, megható szavakat a magyar nők nevében a kedves halottakhoz. Aztán siettek, hogy Ruttkayné kezét megcsókolhassák.

Fehér ruhába öltözött paraszt leányok borultak a család labaihoz és csókolták ruhák szegélyét. A családot vivó kocsik alig tudtak megindulni a temető útján, mert a nagy nép-tömeg az ablakhoz tödült és látni akarta közelről a Kossuth fikat és Ruttkaynéét. Egy óra mult, midőn a Kerkesi-utrá értek a gyász-kocsik, a melyeken a család a Muzeumba ment a ravatalt megnézni.

Kossuth temetése.

— A Debreczeni eredeti tudósítása. —

Hosszabb közleményeket és több sürgönyt vettünk Kossuth temetéséről. Debreczen gyászának és a többi közérdekű és helyi érdekű eseményeknek leírása azonban a honi egy idő óta a lapnak szépirodalmi rovatait is beszűntették) annyira igénybe veszi lapunk terét, hogy Kossuth tem-tését is csak főbb körvonaloiban tudathatjuk olvasóinkkal. Különben sincs olyan toll, mely ezt a temetést hiszen vissza tudná adni, nincsen ajak, mely a nemzeti gyász nagyságát és a kifejtett gyászpompát el tudná beszélni, nincs szem, mely rajzban adhatná vissza a temetést, mert minden szemet ellepett a könny fátyla...

Tegnap temették Kossuthot!

A történelem és a régi magyar nyelv-elemek elmondják, hogy minő volt Szent László király temetése, miként indult a koporsót vivó mének — »Bar-Várad«, Szent László városa felé...

Királyok sem részesülnek olyan temetési gyászpompában, mint a minőben Kossuth részestült!

Egy nemzet, mely mindig a szabadság és a nyugoti kultura védelmezője volt, temet-tejét, szabadságának megteremtőjét, millióknak fölszabadítóját s nemcsak a székes főváros szízeirei, de a nemzeti millióinak könnyei kísérték végútvárat a koporsót, melyben Kossuth hamvai pihentek.

Koran reggel már öss-zgyülekezett a főváros népe és a vidékről érkezett óriási közönség. A vidéki közönség számát nemelyék 300 ezerre, mások pedig 500 ezerre teszik. Annyi bizonyos, hogy Budapest főváros ilyen népes, mint tegnap, sohasem volt!

Az óriási embertömeg, mely a főváros összes út zait ellepte, néma csöndben, nyugodtan várakozott a temetés kezdetére. — A gyász-lobogók, a gyászfátyolok, a gyászbavont erkélyek, a gyászbá öltözött népsokaság: szomorú színezetet adtak ifju, vidám fővárosunknak.

A gyászszertartás d. e. 10 órákor kezdődött. Kossuth ravatala a nemzeti muzeum előcsarnokában volt föllálitva s a muzeumkör-uton, mely pedig elég tágas, alig lehetett meg-mozdúlni.

Az egész nemzet temet Kossuth Lajost. Egy nemzet, mely gyászbá öltözött!

Ezrével hozták a koszorukat. Az ébredő tavasz minden virágától megfosztották Magyar-országot, hogy azokat Kossuth ravatalára tegyék.

Nagy urak, fényes nevek viselői, nagyur asszonyok, drága gyászpompában, Magyarország intelligenciája, a kőér osztály, melyből Kossuth származott, az egyszerű nép, melynek Kossuth szabadságot szerzett: mind ott voltak a gyászmenetben. Idegen, hatalmas államok képviselői osztottak a magyar nemzet gyászában s a külföldi konzulátusok épületein felárócra eresztették a zászlókat, mert a külföld is éppen úgy megbecsülte, sőt talán még jobban, Kossuthot, mint saját nemzetét.

Csupa virág, csupa gyászpompa, csupa könny mindenütt!

D. e. 10 órákor kezdődött a gyászszertartás.

A budai dalárda éneke után Sárkány Samuel ág. evang. püspök beszentelte a koporsót s buzgó imát mondott, melyet a zokogás hangjai szakítottak gyakran felbá.

A képviselőház nevében Jókai Mór, a nemzet koszorut költője, a főváros nevében Gerlóczy Károly polgármester mondott beszédet.

A temetőben, hova a gyászmenet csak késő d. u. ért, Rigó Ferenc, Pechy Tamas (a 48—49-iki honvédek nevében) Justh Gyula, Horánszky Nándor, Herman Ottó s az egyetemi ifjuság nevében Bottlik József mozdak beszédet s a gyászmenet alatt folyton szórták a virágokat a koporsó útjára. Több ezer, gyásruhába öltözött magyar nő kísérté Kossuth koporsóját.

Az öreg honvédek, kik az ország minden részéből nagy számmal jelentek meg, sirva kísérték a nagy halottat, kinek zászlói alatt egykor ily vitézül küzdöttek...

A sirboltot a kerkesi temetőben Deák Ferenc és Bathányi Lajos gróf mauzóleuma fözött állították fel.

Ez a sirbolt csak ideiglene, mert a temetés után, egy új, Kossuth Lajos nagy nevéhez méltó kriptát építenek.

A kriptában Kossuth Lajos koporsóját felesége és leánya koporsója közé teszik.

Fény után az árny! Egy másik tudósítónktól vettük a következő sorokat:

Számos vármegye, város és község küldöttsége zászlókkal jelent meg, csak Debreczenből nem volt egyetlen zászló sem. Hol maradtak azok a régi városi zászlók, melyeket a liberális nagy gyűlésre felhoztak? (Hol maradtak? A Vértessy István fő-gyöz fejein, ki tegnap cizillender-kalapban vezette Debreczen városi tiszt karát a gyásztizeni tiszteletre! Szerk.) Kár volt e zászlókat ismét fel nem hozni. — A közös hadseregbeli törzs és főtisztek, sőt a honvéd tiszték sem voltak se szombaton, se vasárnap sehol sem láthatók; se az utcán, se a vendéglőkben, se a kávéházakban. (Hogy meg ne jelenjenek: intézkedtek arról Lobkowitz és Fejervary generál urak! Szerk.) Azt hisszük hogy mindnyájan a kaszárnyákban gyűltek össze.

De még miniszert se láttunk a temetésen, (Azok is napi-parancsot kaptak Bécsből! Szerk.) holott a Kossuth küzdelmeinek eredménye volt az első felelős (akör független) magyar minisztérium. — Ők — jól esik hinniük — palotáik elzárt szobáiban gyászoáltak azt, hogy mennyire eltörpültek ők az első magyar miniszterek mellett! — Ilyen temetést még sem Európa, de még a világ sem látott; e temetés nem csak hogy leírni, de még egész tereteiben látni sem lehetett; a ki látta egyik részét, okvetlenül elmulasztotta a másikat; háromszázezer ember mozogott egy mértöldnyi vonalon s ugyanannyi bánatos arcu közönség szemlélte azon tulvilági jelenetet, midőn Kossuthot temették!

Gyászbá borult Budapest magas palotái s egy nemzet jajszava kísérté végső útján a hazatért száműzöttet!

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Színház előadások kezdete este 7 órákor.

Munka-tanítás a kézügyesítő egyesület iskolai műhelyében, szerdán és szombaton d. u. 3—5 óráig.

Apr 4 Debreczen sz. kir. város közgyűlése.

Apr 8 A polgári-kör közgyűlése. D. u. 3 ó.

Apr 8 A Csokonai-kör közgyűlése.

Apr 9 Egyházkerületi közgyűlés kezdete.

Apr 15 A debreczeni helyi vasut r. társaság közgyűlése a városháza nagytérében. D. e. 10 ó.

Apr 15 A takaréks-és hitel-intézet r. társaság (csapó-utcai bank) rendkívüli közgyűlése. D. e. 10 ó.

Apr 21 és 22. Debreczeni lövészennyek.

Ujdonságok.

* **Városi közgyűlés.** A március hó 21 ikére összehívott, de a Kossuth-gyász miatt két ízben elnapolt városi rendes bizottsági közgyűlés, ugyanazon tárgyszorozat mellett, mint eredetileg hirdette volt, szerdán **április hó 4-én** d. e. 9 órákor fog megtartani. A

napirenden számos fontos tárgyakon kívül választások is vannak.

* **Debreczeniek Kossuth temetése.** A nemzeti gyász talán sehol se nyilvánult oly impozáns formában, mint Debreczenben. Debreczenből Turinba is sokan elutaztak. Budapestre pedig egész népvándorlás indult meg. Debreczen város küldöttségéhez, mely a város koszoruját fölvitte, mintegy 400 polgár csatlakozott. A budapesti lapok, noha alig van helyük a vidéki küldöttségek fölsorolására, a debreczeni küldöttségeket és az innen föl vitt szép koszorúkat nagyon kiemelik. A debreczeni honvédek egy letagjai, kiket Sebes György és Popper Mór vezettek, a koszorun kívül magukkal vitték a harci zászlót és a gyászlobogót is — s mint lapunknak sürgönyzik — a debreczeni honvédek egyet enöket tegnap este 7 órákor külön kihallgatáson s a legnagyobb szívélyességgel fejedta a Kossuth-család. Sokat kérdőzködétek tőle Debreczen felől, mely Kossuthnak oly kedves városa volt.

* **A jószágok kihajtása.** Debreczen város gazdasági es intéző bizottságának határozata szerint a lovak ápril hó 1-jétől, a sertések apr. 2-ikétől, a szarvas marhák pedig apr. 8-ikától kezdve hajthatók ki a Hortobágyra. A lovasztályozást márc. hó 30—31, s ápril hó 2—3—4—5 és 6-ik napjain ejtik meg. Ez alkalommal a esődör-esíkok vizsgálata is fogantatosítatik.

* **A debreczeni templomok,** mint lapunk más helyen említettük, legnap gyász-karpiál voltak bevonva. Dankó Mihály temetkezési intézet tulajdonosa, ki a Kossuth-utcai templomban eszközölte a gyász-disztést, gondoskodott arról is, hogy a templom főajtájában két, diszmagyarba öltözött, gyászfátyolos testőr is álljon. A nagytemplom bejáratánál pedig diszbe öltözött városi hajdúk, karjaikon gyászfátyollal, állottak.

* **A gyászoló B. Udvari.** B. Udvari község képviselő testülete a gyászír vétele utáni napon rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Ötvös Károly jegyző könyvek között emlékezett meg az elköltözött nagy hazafiról s a község első diszpolgáráról, majd a következő indítványokat terjesztette a gyűlés elé: 1-ör: A közgyűlés jegyzőkönyvben örökíti meg Kossuth Lajosnak, a legnagyobb magyar s a község diszpolgárnak elhunytá feletti mély fájdalomt.

2-ör: A temetésen küldöttségileg képviselteti a község.

3-ör: A ravatalra díszes koszorút tétel.

Ez indítványokat természetes egyhangulag elfogadta a közgyűlés. Bejelentette aztán a jegyző, hogy a gyászoló családnhoz már előzőleg táviratot intézett az eljárárság, melyben mély fájdalomának és részvétének ad kifejezést a község nevében. A közgyűlés helyeslőlv vette tudomásul ezt a jelentést.

A község kiküldötteihez még tizenketten csatlakoztak Bihar Udvariból s az küldöttség az itteni Árpád-kori temetőből vitt földet magával a Kossuth koporsójára.

A küldöttség tagjai a következők voltak: Dr. Tomm Béla körorvos, Ötvös Károly jegyző, Szóke S-muel főbíró, Földesi Imre, Kis Károly, Vig Márton előjárók, Berger Ferenc, Décséi Sándor, Friedmann Izsak kereskedők, Kajtor György s. jegyző, Peter Gábor, Ifju Tomm Béla, László Lajos és Simon István tanító.

Nagypénteken az intelligencia gyűjtést indított meg a községben a Kossuth-szoborra, melynek eredményeként tudatom, hogy eddig-ele készpénzben be van fizetve 116 frt 77 kr, ehhez jön még egyesektől 3 frt s a község, ev. ruf. es izraehita egyházak által adandó összeg (körülbelül 20 frt.) Terményben begyűlt 4 1/2 mázsa buza, 8 mázsa tengeri és 1/2 mázsa árpa, 50—60 frt értékben.

A temetés napján, vasárnap d. e. gyászistenisztelet volt az ev. ref. templomban, hol az énekkar gyászdalokat adott elő s a »Szózat«-ot es »Hymuszit«-t is elénekelté. (r.l.)

* **Nyilvános elszámolás** a debreczeni nők által Kossuth Lajos ravatalára helyezett ezüst koszorura gyűjtés útján befolyt adományokról. I. J. o 6 Istvánné és Takács Ferenczné ivén adakoztak: Rigó Ferencné 10 frtot; öz. br. Josintzy Miklósné, öz. Kacs Kovács Istvánné, Kaszanyitzky Endréné, öz. Komlóssy Imréné, Kiss Albertné, Kiss Áronné, öz. Szabó Lajosné, Szabó Sándorné, Vecs y Imréné 5—5 frtot; ifj. öz. Faragó Balintné, öz. Geréby Fülöpne, Szabó Kálmánné, Dr. Szikszai Szabó Józsefné, Vécsey Zoltánné 3—3 frtot; Beke Lászlóné, Bosznay Károlyné, Dr. Csorba Lajosné, Deák Istvánné, Fancovics Ilika, id. öz. Faragó Balintné, Frater Gyuláné, Gerster Kálmánné, Janossy Józsefné, Kain Borsos Rozs, Kalocsa Rozs, Kardos Lászlóné, ifj. Kertész Jánosné, Kiss Mihályné, Komlóssy Dezsóné, Kontsek Gézané, öz. Kovács B. Gyuláné, Kovacs Lajosné, öz. Legányi Gyuláné, L. M., Orosz Eadrené, Polgári Józsefné, öz. Revész Balintné, Rochlitz Arthurné, Rottschnek V. Emilné, Rössler Richardné, öz. Sárvary Ferencné, Dr. Sárvary Gyuláné, Szabó Mihályné, Szabó Miklósné, öz. Szabó Sándorné, Szentpály Bonóné, Szinay Gyuláné, Tóth Samuelné, Tóth Sandorné, Zador Lajosné, Dr. Vargha Balintné 2—2 frtot; Bay Ferencné, Bay Ilona, Dr. Bakonyi Samuáné, Balkányi Miklósné, Bosznay Istvánné, Buttykay Menyhértné, Debreczeny Lajosné, Eötvös K. Lajosné,

* **Zene** termében, a tartanak s elkesítő Kossuth melynek megfér meg!

* **A u** Szövegét es Megjelent Val kereskedése postai egyetem ajánlva. Oh nagy Olyan n A melyk Lathaj A melyk Azt a na A me y Buban

Előfizetők...
Egyes szá...
A lap szellemi...
Előfizethet...
telegr. K. Lajos kir...
és a kiadóhivatal...
altal.

A függetlenség...
Kossuth...
küldöttségei...
lenségi és...
kik ugyszólv...
meg vasárnap...
elfogadó teri...
Kossuth...
terembe lép...
jenzessel fog...
lák magukat...
tolt felkor...
J u s t i t...
félkörből a...
Kossuth fiait...
Magyar...
párja nevel...
zet megvaló...
vözlöm ön...
barátságga...
bánatunkba...
azon remény...
zet nagy há...
jönni magya...
mi sorankib...
házánk álla...
ségéért...
Legyenek...
hogy az Ön...
óhajjunk, ha...
den igaz ma...
jelenléte kép...
a szunnyado...
jok szent...
hogy visszat...
fényes tábels...
gyar nemzet...
háza jövő b...
ban. — A m...
Önöket erőb...
vedett hazán...

Székrekedést, nehézemésztést

megszüntet a Liebe-féle Sagrada-bor (J. LIEBE PÁL Drezda.)
Ezen izletes esszencia szabalyozza a bélrészek megzavart tevékenységét. Ez nem a közönséges hashajtó szerek fokán áll, mint a rhubarbara, szenna, tamarinda és más drasztikus szerek; ez az emésztést nem zavarja, hanem elősegíti, sem fájdalmat nem okoz, sem különös életrendet nem követel és az adag mindegyre kisebbíthető. Magasabb életkorban, a testi tevékenység kezdődő lanygulásánál, nélkülözhetetlen. — különben minden életkorban ajánlatos.
Eredetiben kapható: 1 és 1/2 literes palackokban Dr. Rotschneck V. Emil gyógyszer-tárában Debreczenben. 37

Az István' gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megválasztott és 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási, fizetési és szállítási módokról vonatkozó egyetmények szerinti.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜLT, Készítendőket mellől, szákkal együtt:

A Asztali dara negyszemű	100 knto
B Szinte " apraszemű	14 60
C Kártyászi	14 60
1. Kártyászi	13 80
2. Kártyászi	13 80
3. Zsoltos kártyászi	11 80
4. Eszteródi kártyászi	11 80
5. Kiszp. kártyászi	10 60
6. Kiszp. liszt	10 60
7. Barany kártyászi	8 60
8. Takaróvíví liszt	6 60
11. Pison kopra szákkal	4 40
12. Durva kopra szákkal	4 40
13. Csirke bora szákkal	3 80

A szálak súlytartalmán, felsőjét tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 szatong 80 kilogramm.
7. és 8. szám
11. és 12. szám
Debreczen, 1884 márczius 14. (2)

50 év óta sikerrel használtatik!
Szeplőket és májfoltokat
valamint az összes bőrtisztatálanságokat
eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az Eszéki Szalvator-szappan.
Valódi minőségben csak a DIENES C. J.-féle gyógyszer-tárban
ESZÉKEN, felsőváros.

FIGYELMEZTETÉS!
Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel elvannak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni. (155.)

Ifj. PÁJER JÓZSEF

DEBRECZENBEN
Üzletemet ugyan e házba, a szeglet helyiségbe
teszem által
A költözködés előtt az összes raktáron levő árukat, a megkönnyítés végett leszállított áron árúsítom ki.
Ugymint: Ét-, tea-, kávé-, mocca- és mosdó-készletek.
Asztali- és függő-lámpák villany-égőkkel.
Üvegből sör-, bor-, lükör-készletek.
Kina ezüstdől DISZTÁRGYAK, EVŐ-ESZKÖZÖK, Fa- és bádog-tálcák. — Faldiszek.
Virágvázák, dísz asztalok, figurák, ampelek stb. stb.
Maradok tisztelettel
ifj. PÁJER JÓZSEF.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben) teljesen ujonan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpenztári, kereskedelmi
ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:
Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TÁNCZRENDEKEE és ÉTLAPOKAT.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a
„DEBRECZEN”,
és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a „DEBRECZEN” czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZAMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
MINDENEMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással
jutányos árakon.
Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.